2399

इ. वि. का. राजवाडे संशोधन मंडळ धुळें.

—: हस्त लिखित ग्रंथ संग्रह :—

ग्रंथ क्रमांक ५३४। वे-५ [३४१]

ग्रंथ नाम चरम गुरु मंजरी.

विषय म. वेदांत.

" Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai. "

मं. नं. ७

~~संस्कृत~~ मराठी वेदांत ~~काव्य~~

"चरकगुरुचे सारे" — वामन

६३४ ते ८५

" Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai. "

(१)

श्रीगणेशायनमः अथचरमगुरुमंजरी चरमगुरुमुकुंदश्रीपतिश्रीहरितो
चरमपणजडत्वेंभ्रांतिजेव्हांहरीतो चरमपरमबोधेंजेवीआत्मत्वदावी चर
मतनुसुरदेतेरीतिवाटेवदावी १ जडीब्रह्माद्वैतप्रदगुरुम्हणवाचरमतो अश्व
र्णाचाशिष्यस्थिरचरजडत्वीचरमतो जडेनानापाहेस्फूर्तिम्हणतितोमरतसे
नज्ञातोपुर्णातिशरणमरतिपोमरतसे २ नानात्वअज्ञअवघेचिसदापाहाति
त्यालाअसेचयमदंडधरुनिहाति देगोष्टितोप्रगटजाणतिलोकसारे गवेंचिते
कथीत्यवेदहीतोकसारे ३ म्हणोनिहाअर्थस्फूर्तिकथीत्यहेगोष्टीनघडे वदेआ
त्मज्ञानिविषयम्हणतांतत्वनुघडे कळेआत्मातोचिस्थिरचरजगीनगवसे जडे
पाहेनानातरीमरणवक्रांतचिबसे ४ जयातेअत्यंतीइतरपणत्यासीनगवसे
सुवर्णीस्वर्णत्वेंस्फुरतचीमधीहेमगवसे जगाजेआत्यंतीजगनगतयाविण
नकळे गुरुतोजोदावीउचलुनिअसापावनकळे ५ नहोतेहेकांहीगुणस

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

च२०
१

(2)

मयतेंब्रह्मचीअसें तयापासुनीहेजगम्हणविवेदागमअसे सुवर्णापासुनीउ
पजततुकेदेकोंनगवसें पाहांतोयारातिअवसरचिभेदानगवसें ६ सुवर्णापा
सुनीउपजितीअलंकारजितुके सुवर्णत्वेंचोकीमीरवतिनसंदेहतितुकें जगब्र
ह्मोत्पन्नश्रुतिम्हणतिकीभेदनघडे सुवर्णामातिचेश्रुतिवदतदृष्टांतउघडे ७ उ
पादानीब्रह्मींश्रुतिम्हणतिकींभेदनघडे सुवर्णमातिचेंश्रुतिवदतिदृष्टांतउं उपा घडे
दानेंकार्येंदिसतिम्हणतांविस्वरचना पाहावीब्रह्मत्वेंतरीसकळतावेदवचना ८
सुवर्णवांचुनीदीसतिनअलंकारजितुकें सबाह्यत्वेंस्वर्णस्फुरतिनगसोनेचि
तितुकें श्रुतिप्रोक्तन्यायेंश्रुतिचअवघेब्रह्मम्हणती असेंदावीत्याचीकरीतिगुर
वर्यातिगणती ९ उपादानमातीचजैसीघटातें उपादानतंतुचजैसापटातें वि
नाब्रह्मयेनाजगत्व्रत्ययाते उपादानतेनेमीहेसत्ययातें १० नगाचासबाह्यांत
रीभावदावी नगीतेउपादानसत्तावदावी सबाह्यांतरीहेमजैसेंनगातें सबाह्यां

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

(2A)

तरीब्रह्मतैसेंजगातें ११ स्फुरेंजाणीआंणीस्फुरणचिजयावीणनघडे असेअं
तर्बाह्यप्रगटदीसतांनलखउघडे जडीआत्मारोसापरीविरळरोसेअनुभवी
जउद्रष्टामात्रस्फुटवदतिभेदज्ञहीभवी १२ दसोटिजेदेखेतिसनवदखेबाळ
कपटी कळोनिहीस्वात्माअकळनकळेविस्वकपटी दसोडीफासोडीरचुनी
उरलीप्रौढसमजे जडीआत्मारोसापरिविरळसर्वज्ञसमजे १३ जडेतत्वेंदेही
गुरुनिरसीतांजेउरनसे जडीत्याचैतन्याविणजगनकाहीस्फुरतसे नपा
वेयाबोधेकरुनिहातियेपावनकळे जडालंकारीजोनिजकनकतेव्याप्तनक
ळे १४ शारिरीयायेकाजउनिरासितांजेउरतसे स्वचित्सिंधुतोचीस्थिरचरत
रंगीस्फुरतसे चिदाब्धीमध्येत्यास्वतनसहभुतेंगवसती गुरुजोतोशिष्याक
रीअनुभवेंविस्वबसती १५ चिदात्मत्वेंदावीगुरुवरजडेसर्वशरणा गुरुत्वा
चीसीमाहरीकरीतसेत्याचचरणा पाहासीतुपार्थास्थिरचरचीदाब्धीचलहरी

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

(३)

चरि०
२

असेंज्ञानज्ञानीवदतिसम्हणेंआपणहरी १६ उदंडस्माद्योकीजडअजडतत्वेनि
वडिती शरीरात्मभ्रांतिस्फूर्तिअनुभवीहीदवडिती परंतुस्वात्मत्वासकळजगदा
विस्वशरणा गुरुत्वाचीसीमाहरीकरीतसेत्याचचरणा १७ दिसेयेकसर्वत्रआ
त्माचसारा दिसेत्यांततेव्हांजडाचापसारा म्रषाहेजडेविस्समुद्रीतरंगा दिसाया
गतीतेधवांअंतरंगा १८ भावेंअसाहरिम्हणेंजडभागसारा तुआत्मयातअ
वद्योकिसिहापसारा किंआत्मभावकळतांतुजअंतरंगी चित्सिंधुदेखसीत्यतो
चिजडातरंगी १९ आत्मयांतम्हणतिजरीभुतें तेखरीगमतिकायविभुतें चि
त्समुद्रसहरीचकळाया सुचवीस्ववचनांतकळाया २० गणावीजरीहेखरी
सर्वभुतें तह्मीभिन्नताव्यापकायेविभुतें असत्याजगीब्रह्मतोभिन्नमानी खव
रासुढतोब्रह्मशब्दाभिमानी २१ सत्याश्रयाविणविवर्तनसेअसत्य जेआ
त्मबाह्यउघडेनिजयेकसत्य सत्याम्रषासिजरिभेदवदेअसाधु मिथ्या

(3A)

नगासीकनकासीहीभेदसाधु २२ अधिष्ठानबाह्यांतरीजेअसावें विवर्तेंत
याच्याप्रकाशादीसावें गुरुनेंजरीब्रह्मरोसेंपुसावें नदाउशकेत्यागुरुसीरु
सावें २३ ब्रह्मसर्वखलुनिश्चीतसाच स्पष्टह्याश्रुतिमुख्यार्थअसाच वामनेश
रुमुखेंफळसाहो सर्वदाअनुभवफळसाहो २४ जह्नीसर्वब्रह्मश्रुतिविहीत
वी केविंघडते जडत्वाचेतन्यस्थिरचरविकारिविघडते असेंसर्वामध्येम्हणुनि
म्हणतिसर्वहीअसें श्रुतीचेस्पष्टार्थत्यजुनिकथीतिकल्पकअसें २५ सर्वि
ब्रह्मअसेनसर्वहीअसेंरोसेंघडेतेधवां सर्विव्योमअसेनसर्वहीअसेंरोसे
घडेतेधवां रावंव्योमचिसर्वतोनरम्हणेजोभ्रांतिफांसापडे प्रामाण्यश्रुतिम
स्तकासवदतांरोसेंकसासांपडे २६ उत्पतिहेमीचजसीनगातें आवेशहीये
चरीतिजगाते ब्रह्मीचदोन्हीघडतांप्रकार ब्रह्मस्वयेंसर्वहीनिर्विकार २७
ब्रह्मीप्रपंचलयउभ्दववेदवर्णि दृष्टांतसुचउनियेरितिमृत्सुवर्णि होउनिश्चा

... Mandal, Dhule and ... Chavan Pratishthan, Mumbai

(५)

चर०
३

तकरीतिचउपासनांही रोसेंवदेश्रुति विकल्पययासनांही २८ सर्विब्रह्मअ
सोसमस्तनअसोतेब्रह्मकैसेंवदा कीसाचेअथवाअसत्यम्हणतांसर्विंच
यासर्वदा त्याचेसर्वम्हणेयत्यासस्पष्टसाअद्वैततेअंतरे तेमिथ्याम्हणतांच
साधतअसेसर्वैक्यसीद्धांतरे २९ खरेनीरनानाअसत्यातरंगी असत्यान
गीहेमबाह्यांतरंगी विनाव्याप्यकाव्याप्यआकारसारे नकांहीनव्हेसर्वआ
त्मकसारे ३० सुरखेंव्याप्यमिथ्याम्हणेंबोधमाना असत्यातत्याव्यापकब्रह्म
मानी निषेधिपुन्हांब्रह्मसर्वत्रवाणी नसेमुर्खतेचीतयामाजिवाणी ३१ सर्व
ब्रह्मपणानमान्यकरीतिअद्वैततोबोलती ब्रह्मव्यापकसत्यकारणअसेंवर्णु
निहीडोलती विस्वव्याप्यअसत्यकार्यम्हणतिईत्यादीकेंभुषणें सर्वब्रह्मनमा
नितासकळतेहोतितयादुषणें ३२ सत्यव्यापकाकारणाअसन्नताव्याप्यासका क
र्यासजी बोलेयेकचीयुक्तयोजुनीअसीकीद्वैतदोघांसजी नीरक्षीरखरीच

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

(5A)

दोनि हीजगद्योमोपमाहीखरी सर्वब्रह्मनमांनितांजगम्हणाबोलेहृयावैखरी
३३ आतांरज्जुविवर्त्तसर्पद्दष्टिक्यावोमेचितोव्यापीला ओंसिकोइ नियुक्त
काढुनिजडहीतापक्षहीस्थापीला कार्यव्याप्पनव्हेंनकारणतयाव्यापुनिका
ह्मेअसेसर्वब्रह्मपणासर्वगवस्तुद्दष्टांतवेदीअसे ३४ रज्जुव्याप्पकसत्यका
रणअसेंव्याप्पाभुजंगाहूनती त्यातेंकार्यम्हणाचिकींजडअसेंज्ञानीपाहाती
हूनती सोनेंव्यापकसत्यकारणअसेंव्याप्पानगाभीतरी तेमिथ्यानगकार्यचि
जडअसेकांहोनमानातरी ३५ पाणीव्यापकसत्यकारणअसेंव्याप्पातरं
गाहूनती मिथ्याआंणिककार्यचिजडअसेंरोकेंपाहातिहूनती हेदृष्टांतनअ
सदादिरचनाशास्त्रेंश्रुतिबोलती श्रीव्यासादीमुनींद्रयाचउपमांदेतांसुखेंडो
लती ३६ श्रुतिसर्वब्रह्मस्फूटवदतितेजेरितिघडे
प्रतितातेंयेनाम्हणुनिविघडेनाम्हणतसा गुरुनांहीकेलाउं

(५)

चर० ४ स्त्रीअनुभवीब्रह्मणतसा ३७ नवेदापुराणांतदृष्टांतवाणी असीतेजगीशंकरा
चार्यवाणी वदेकारणत्वेंचिदृष्टांतनाना पुरेज्यापुढेंशाब्दिकाच्यातनाना ३८
अपरोक्षानुभुती श्लोक उपादानंप्रपंचस्यब्रह्मणोन्यन्नविद्यते तस्मात्सर्व
प्रपंचोयंब्रह्मैवास्तिनचेतरत् ३९ टिका प्रपंचाचेउपादानविनाब्रह्मअसे
विना कार्यब्रह्मचीकीतेवढुंदुजेकांहीनवोलवे ३९ श्लोक यथातरंगकल्लोळै
र्जलमेवस्फुरत्यलं पात्ररूपेणतामंहीब्रह्मांडेदातयात्मना ४० टिका तरं
गाच्याआकृतीनेपाणीचस्फुरतेजसे पात्ररूपेस्फुरेतांबेब्रह्मांडीआत्मताअसी
श्लोक ४१ घटनाम्नायथापृथ्वीपटनाम्नाहीतंतव जगन्नाम्नाचीदाभातीज्ञेयंतन्नदभा
वत ४२ टिका घटानामेंजसीपृथ्वीपटनांमेचितंतुही जननांमेंतसाआत्मा
असेआत्मानसेजग ४३ बळेंमातीहातिकळशधरितोसांपउतसे पाहातां
केयुरस्फटकनकदृष्टीपडतसे प्रतितीयेरितिविविधघउतांब्रह्मगवसे शिशु

(5A)

नेणेतेंतुपरिपटपणेंतेंतुचिवसे ४४ हेमापासुनिहोतिजेंनगतयाप्रत्यक्षहे
हेमता ब्रह्मापासुनिविस्वयाअनुभवेंयाव्याअसीब्रह्मता रोज्ञगस्वानुभवेंनि
जाहृदयसुरेंवसर्वज्ञतोऽशेसती श्रीमछंकरभाष्यकारहीअसेंशास्त्रीतयाबोल
ती ४५ जगन्नगाम्हणतीजरीनस्वर स्फुतिम्हणेंकुनकोपमईश्वर तसिन
शंकितशंकरवैरवरी कनकशास्वतयावदतेरवरी ४६ आकारजापपरीशा
स्वतहेमराहे प्रत्यक्षगोष्टीनकळेकस्यीपामराहे तैसीचआकृतीघडेविघ
डेनकोंही हेमत्वहेनिवडीतेचसुकादीकांही ४७ हिरण्यम्हणतांस्वयेंसुहृ
तशाब्दवाचाहरी मनामधिलशासयत्रभुचउद्दवाचाहरी दिसेहृततहीअ
सेंअहृतशास्वतीहेमता अगासुहृतयेरितिअसीअसेजगीब्रह्मता ४८ जा
येचिनस्वरतह्मीजडतोंअसत्य जोजोनसत्यनगआश्रयत्याससत्य चित्स्व
र्पजोजडनगीगुरुसत्यदावी त्यालाचिपूर्वगुरुचीपदविवदावी ४९ घडेमोडे

Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

(6)

चरं०
५

मायाघडतघडमोडीनकनकी नमोडेहेमलक्षचिदप्रिखरेहेवचनका दट्टी
होतांजैसेंत्वरीतअतिदुग्धत्वविघडे घडेनामोडेनाकनकनगमोडेनगघडे
५० नगायेकाचेदिंतेंसतितुटतांच्यारीतुकडे नभेदस्वर्णत्वीसमचीमीरवे
ज्ञेचहुकडे नतेच्याह्णीस्वर्णेनगनम्हणेच्यारीग्राकले घडेनामोडेनाकनक
पणइत्यादिउकळे ५१ व्याप्यआणिजगकार्यअसत्य ब्रह्मसर्वगतका
रणसत्य ब्रह्मसर्वम्हणतांचीघडावें अन्यथासकळहेंउघडावें ५२ दि
वांधाच्यादृष्टिदीसतिरविरश्मीनउघडे नवेंब्रह्मत्वीतसीउघडहीदृष्टीउघ
डे अपूर्णेंपूर्णत्वेंम्हणतिसकळब्रह्मनघडे विनासर्वात्मत्वस्फुरणपरीपू
र्णत्वविघडे ५३ स्वयेब्रह्महेसर्वदृष्टांतनानांहयातोअविद्याहताचातनाना
दिसेसर्वहीज्यासआत्माचसारा नबोलेलगोष्टीअज्ञातीअसारा ५४ वि
देशासहोदेंमधेभिन्नपाहे अपूर्णागुरुचीतयातेहपाहे गुरुजोनसर्वत्रआ

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

(6.A)

त्मत्वदावी गुरुत्वाचीसीमाकसीतेवदावी ५५ असेप्रस्तुतेपंडुपुत्रासदेवें
क्रमेबोलीलेहेपाहावेसदेवे गुरुतोचीकिंस्वात्मयामाजीसारा चिदेकेचें
चीदावीजगचापसारा ५६ अज्ञाभावेंपार्थाप्रतिहरीवदेकीजउजगा पाहा
सीआत्मत्वीवदसीलअसेज्ञानतुजगा अस्तत्येंसत्यातस्फूरतिनगअन्यत
नघडे पुढेंगीतेंमध्येंप्रगटहीअसेंशब्दउघडे ५७ अगाज्ञेयतेसांगतोसव्य
साची जयाजांणतांमुक्तीतेदीव्यसाची वदोनीअसेंआदीपत्यांतदावी अनु
वीच्यसत्ताचनेतोवदावी ५८ परब्रह्मआधिअसेदेवदेवें म्हणेतेअनादि
स्वसत्तादीभावें तयाविस्वहीपाअनादीस्वभावें असेंबोलीलेज्ञेयजेवासुदे
वे ५९ म्हणेंसर्वतपाणीपादम्हणोनी जडोर्मिस्वचित्सिंधुरूपेंगणुनी वदे
केवलब्रह्मबाराबियांत जगद्रूपहेज्ञेयतेराबियांत ६० जसेपाणिपादादिहे
सर्वकांही म्हणेंज्ञेयवर्णितसेव्यापकांही जह्मीउर्मिहेतोयरूपेंवदावी तह्मी

(७)

चर० ६

आकृतीव्याप्पहाभावदावी ६१ मृषाभागहीत्याचपासुनीहोतो म्हणोनिअ
सेंसर्वआत्माअहोतो कळेब्रह्महीसर्वतेक्षोअसाच स्फुरेसर्वदाबोधअद्वैत
साच ६२ तेरावाजोस्लोकतेराविघाचा बोलेआत्मासर्वगोसाविघाचा वदेश्लो
कहाज्ञेयतेजोनदावी त्याचियेथेंकायवातीवदावी ६३ जेजरीअजउवैभव
दावी तेचियेकगुरुमुर्तिवदावी अक्षरक्षरचियेककळाया वेदशास्त्रहीवदे
विकळाया ६४ जउवेगळाकोणआत्मानमानी म्हणेंद्वैतहेश्ष्टभेदाभिमानी
असाबोधहीभेदफांसाभवाचा वदेयेरितिशंकराचार्यवाचा ६५ देहादीकः
ब्रह्मचिसर्ववाटे तोलागलाअद्वयबोद्दवाटे म्हणोनिदेहात्मविवेकरीती बो
लोनीहीतुछ्छपन्हाकरीती ६६ नयेसर्वहीब्रह्महेप्रत्ययातें नसेतोवरीज्ञान
हेसत्ययातें कळेसर्वहीब्रह्मतेक्षोभवाचा तुटेपाशबोलेअसीवेदवाचा ६७
श्लोक० श्लिस्यतेह० टिका परअवरम्हणावेंयोरत्नाहानसारे सुरन्रपसु

(७A)

शरीरेंसर्वसारेअसारें परअवर असेजेब्रह्मतेब्रह्मपाहे मनअनुभवि
जेव्हांश्रीगुरुचीकृपाहे ६८ दिसेंरोसेंजेव्हांवरअवरहृद्ग्रंथिसुटती दिसेरो
सेंतेव्हांपरअवरसंदेहतुटती दिसेंरोसेंतेव्हांपरअवरकर्मक्षयघडे दिसे
रोसेतेंव्हांचरमगतिचेद्वारउघडे ६९ श्रुतिब्रह्मज्ञानेकरुनिंम्हणतिमुक्तीजि
तुक्या अवघासर्वाद्वैतेंस्फुटकरीतितात्पर्यतितुक्या दुहावेजेथुनीमथनव
रीसर्वानुभवदे नहेबोलोनीहापरीनरउगेगोघृतवदे ७० परीप्रथमपा
यरीवरिचढेवितोजोपदा कमेंचरमपायरीवरिचरुनितोचढेत्यापदा चेंद
त्यम्हणतितयाधरुनिभावनाअंतरी स्वरूपकळतांअसावदतिमोक्षवाक्यां
तरी ७१ कसामोक्षअद्वैतबोधाविनाही विनाबोधअद्वैतबोधाविनाही
म्हणोनीचजेब्रह्मसर्वत्रमानें नवेदांतवाक्येदुजीत्यासमाने ७२ आत्माज
डांतसकळांतअतर्क्यवाटे म्हत्यर्थयावरुनीत्यावितिअन्यवाटे त्याचेनसे

... Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

(४)

चर० ७

नवलतोकुमताभिमानी तैसैंचीहेवदतिअद्वयबोधमानी ७३ असेसर्वी
गाउंम्हणुनिम्हणतिसर्वहीअसें जउब्रह्मद्वैतस्मृतिविहीतहीमोटैतिअसें
अन्नायाशिष्यालाकसीजउचिंद्वैतरचना कळेसाक्षात्काराविणविकळता अ
वेदवचना ७४ महोसर्वसवितयाव्यापकाच्या नजोप्रत्ययप्राप्ततोबोधका
चा असीगोष्टीतोत्यासहीमान्यसाची वदोतत्प्रतीतिस्वयेंमानसाची ७५
प्रतितिजसीआपुलेतनुमधेस्वयेंसापडे सचेतअचेतनीजरीगसाचरो
सापडे जडोर्मिमगतेदिसेनिजचिदंबसत्ताखरी जउँकुनघडेअसीम्हणु
निघेलकावैखरी ७६ प्रतीतिआहेम्हणउनीवांणी वदेलशब्दीनकरुनि
वाणी परंतुमात्रनिम्रषाजउशला नब्रह्ममानीतरीतोउडाला ७७ कीं
गाउकींव्यापकताम्हणोनी बोलेजयीव्याप्यम्रषाम्हणोनी तव्हांअधि
ष्ठाननिवर्त्तसिद्धी रज्जुचकीसर्पअसीप्रसिद्धी ७८ रावेंजयीव्याप्यकता

कळासावीं जैसे क्यतानिश्रीतआ कळावी जोहे घडेनाम्हणतां स्ववाणी त्यालाअ
सेव्याप्यकबोधवाणी ७९ असासर्वस्वाचानिगमन तयास्वानुभवदे असे
सर्वादेहीविदितनसतांकस्युनिवदे जडोर्मिव्यापिजो चिदुदधिनिजात्माचिसमजे
स्वसर्वब्रह्मत्वीपुरुषमग कीतोनउमजे ८० नजासर्वंगवेंनसर्वत्रव्यवें
नजाद्वैतगवेंकसेंहोउगवें जडावेगळाजोस्वदेहीचपाहे अपुर्णागुरुचीतया
तेहृपाहे ८१ गुरुस्वात्मताजोसशिष्यासदावी अहोकायतेएकदेसीवदावी
स्वदेहांतआत्माचयाप्रत्ययातें दिसावेंचसर्वत्रतेसत्ययातें ८२ एकस्वदेही
चजसाकळावा तेसाचिसर्वत्रहीआकळावा तरीचआत्माकळलाम्हणावा
तोआत्मवेत्तागुरुहागणावा ८३ चिज्जडाद्वयजसेउडविति व्याप्यकत्वहीतसे
बुडविति तेगुरुम्हणुनिकेविम्हणावें वेशमात्रनिचसत्यगणावे ८४ मृषाव्या
प्यातेव्हांम्हणतिलटीकेव्याप्यकपण स्वआचार्यत्वातेमिरविति असेयेककूप

(७)

चिदंशज्ञानितोकरीतनिजदेहीन्तनया ४

चर० ८ ण नयाचित्सिंधुतास्थिरचरतरंगातदीसती वदावेदेतेणेंइतरवदतिगोष्टीउ
सती ८५ स्वदेहीचआत्मस्वयेंप्रत्ययातें नसर्वत्रतेंसेंदिसेसत्ययातें असे
ज्ञातियेकाचदेहात्मयाची नसेसर्वथाभेदिसर्वात्मयाची ८६ ममेवांशजी
वप्रभुम्हणतसेपंडुतनया जसेनानाभानुप्रतिघटजळीभिन्नदिसति अहं
सतीतैसेंप्रतितनुचीदात्मेंगवसति ८७ जयाज्योतिरूपेरविनिरभेदें दिसे
भिन्नभेदेंपुन्हातेअभेदें असाश्चैत्रभेदीअसेंवासुदेव म्हतिबोलतिज्ञाणती
हेसदैव ८८ सचेतनतनुमधेवसतिचित्रकाशाद्वय स्वरूपसचराचरीवि
षयवर्ज्जतिअद्वय तदंशचिचिदंशातेजगतरुफळेंभक्षीती तयाजडनिषेधुनीज
नअपुर्णतेलक्षीती ८९ तयाजोहादेहीजडतनुनिरासेसमजला गमेत्या
त्याजाशेअधिगतपरब्रह्मसमजला पुसेनाकीब्रम्हम्हतिम्हणतिसर्वत्रवस
ते महाकायारेक्येंजडतनुच्चमध्येगवसते ९० तयातेतैनेणेंसुखम्हण

joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

(9A)

तसेजोव्रतिसुखा सुखानेणेजेवीव्रतिसुखपणेजाणतसुखा मिळेसर्वात्मळी
मतिमगनतीअंशगवसे तटस्पर्शेनीरव्रतितटननिरीनगवसे ९१ द्विधाचे
तन्याचाअनुभवनसेतोनसमजे पाहातीसर्वत्रस्थिरचरजगामाजीसमजे
स्वकर्माचीभोगीकृतफळग्रणीतेवरीवसे असेषात्मध्यानीइतरपणत्याचे
नगवसे ९२ जयाबंधभोकत्वयाहीभवाती तयात्यागीमोक्षाचिहीत्याभवाती
जयारोग्यआरोग्यत्यात्याप्रसीद्द श्रुतिप्राकसिद्वांतदाक्षीप्रसीद्द ९३ भोगयास
वचिचित्व्रतीबिंबी भेदरोकयहीतयानिजबिंबी ब्रह्मतेम्हणुनिज्ञोगुरुदावी भो
कृतातरीतयानवदावी ९४ गुरूच्यासुखआयकेब्रह्मकानी पदीदुःखत्यातेचि
त्याकंटकानी तयाविणभोक्तादुजासांपडेना परब्रह्मतोभोगफांसापडेना ९
५ उक्तामंतंस्थितंवाम्हणउनिहरीहाश्लोकबोलेस्ववाचे कांदेखेज्ञानचक्षुकरू
निअनुभवीभोगआशाचिवाचे ज्ञानीसर्वात्मवेत्तेनिजतनुचभरिभोगितो

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

(१०)

चर० १

अंशासारे साक्षीत्वेंजोपाहातीतुस्मीऽतरपणेंतोपाहानाकसारे ९६ तुंम्हाब्रह्म
वादेतयाभोगसारे दिसेनातुस्मालागितोहीअसारे असासंकटाशाकृतग्रंथ
कारी मनामानिलाभोगनानाप्रकारी ९७ प्रकृतिमाजितिचेगुंणभक्षीतो प्र
कृतितेप्रकृतिसअपेक्षीतो प्रकृतिनेप्रकृतितचीधांवतो विविधदेहम्हणुनि
चपावतो ९८ म्हणेंम्हतिशरीरहेरथचीदोंशआत्मारथी हयसिमनहद्विविध
इद्रियेफिरवीबुद्धिहेसारथी हयासमनदोरहेविषयज्यामधेंतोलती तया
सहीतभोक्तताकुशलआत्मयाबोलती ९९ प्रगटकरीमनिषिशब्दयेथेंवि
चार म्हतिविणवदणेतेसर्ववेडेविचार धरूनिगमनदीजेबोलणेंयुक्तसिद्ध
त्रिभुवनकरीत्यातेंमान्यरोसेंप्रसीद्ध १०० म्हतितरिम्हणतेकीआत्मयाभोग
साच स्फूटमननविचारेअर्थसाधेअसाच असुखमयसुखाचारोगहाज्या
भवार्ता सुमतिगणितित्यालामोक्षआरोग्यवार्त्ता १ मनासिजेभोगतिक्षो

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

(10A)

गसारे त्यात्वापुसोमोक्षमनाकसारे तेबोलतिकीतरीकोणबद्द म्हणातुआ
त्मातरितेअबद्धः २ जयाभोगहारोगहाबुद्धवार्ता चिदंशातयामोक्षआरोग्य
वार्ता ममाज्ञाजयात्याम्हणेंचक्रपाणी विवेकाब्धिचेयाबहुरवात्यपाणी ३
कळेनिशब्दत्वेंस्फुरणउरणेकारणपणें दिसेचित्सिंधुचेउघडजउउर्मितत्वप
णें चिदंगीस्वासाचेसुकृतफळभोगिवफिरणें सदातोबिंबिकोंतरिजितचिदुः
खाब्धितरणें ४ चिदंशासर्वत्वनेणेंकदापी स्वअज्ञानशोयेंतईयेकदापी
म्हणेंइंद्रीयातीतआत्मास्वरूपी नदेखोजगद्रूपकोंहीअरूपी ५ स्वरूपी
त्याआत्माजगसकळआकाशसुमनी प्रतीतीमध्येत्याबुडउनिअसोनित्यसु
मनी अविद्यातोगेलीअजउनिजसत्ताचकळली वदेगोष्टीरोशाचतुरपरिवि
द्यानफळली ६ बुद्धिसजाजगदीसोनिनसेस्वरूपी सत्यत्वतीसउरलेहृठ
विश्वरूपी विक्षेपशक्तीउरलीचतिचीअविद्या गवानसर्वगततोम्हणवेनवि

Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

(11)

चर० १०

त्या ७ नसोनीसर्वत्वस्वसुखजरीदेहीचअसते तुम्हेंतेस्वाज्ञानस्वतनुभरिबो
धेनिरसतें स्वदेहीदेहाचास्वकृतफळभोक्ताचफळता अगाब्रह्मज्ञानद्रुमअ
सुणीनांहीचफळता ८ इंद्रीयेंधरूनिहीउपनेत्रें देखसीजगअगामतिने
त्रें त्याविणेंजगदीसेंनमनीतें व्योमपुष्पम्हणुहीभयतीतें ९ स्वप्नष्पजालेम
गविस्वसारे देहादीकेंहेसत्कीअसारे चित्सींधुदेखेनजडातरंगी तोतेजडभ्रां
तिचअंतरंगी १० चिदंबुतेंपाहेस्थिरचरजडोर्मिबुडबुडे चिदाब्धीमध्येत्याजग
जडसमुळीतरीबुडे तरंगाचारूपेंजळनिवडीतांव्योमसुमनें स्वपुष्पत्वेंबा
पामगजगपाहावेस्वसुमनें ११ स्वांशत्वेंकृष्णबोलेम्हणतिगणसदीतीभिन्नआ
त्माकभेदी भोक्ताभिन्नउपाधीत्रतिम्हणतस्से अंशअंसीअभेदी रोशातेज्ञा
नचक्षुकरूनिअनुभवीभोगकाळीपाहाती अंज्ञानेंवाम्हणोनिप्रभुम्हणतसे
अंशअंसद्वयमहोती १२ गुरुहाविदेहीशरणतनुमध्येचसमजे नेंदखेचि

(11A)

त्सत्तास्थिरचरजगामाजिसमजे कृतार्थज्ञानेत्याम्हणतिगुरुसर्वज्ञकेनेरी ध
नाच्याआसेनेअधनअधनस्थाननुकरी १३ शशीजातांअसताभ्रमरकुमदा
माजिगवसे तयामंदाराचाकुसुमरसहीकेविगवसे शशिजिज्ञासेचागुरुक
रुनिअल्पज्ञबुडवी सपर्णविंगाजेमगजडचिदद्वैतउडवी १४ त्तत्तयेकनक
रीमधुपानें पुष्पहेधरीयतेमधुपानें आणिकाशरणत्यासमजाया योग्यशि
ष्यसमतासमजाया १५ परब्रह्मनामेंचिदंशासदावी असोतेकितिचित्रवा
र्तावदावी निषधुनिदेहाअहंप्रत्ययातें गुरुसांगतोब्रततेसत्ययातें १६ बु
डविशितिरणासहआपणा नित्वाळमांनिततत्वअहंपणा गुरुशिळाअसीगं
वगळापडे तरीभवाब्धियरीकसीसांपडे १७ नवाटेस्वदेहात्मतासत्यया
तें असेंबोधुनियांअहंप्रत्ययातें म्हणेंकेवळब्रह्महेसर्वसारे जडाच्यामनी
बोधतोसर्वसारे १८ शाखासशब्दनिरसुनिशशांकदावी संज्ञास्यशब्दनि

Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan

चर०
११
(12)

रसुनीअसीवदावी तेआत्मतागणितिसात्वीकर्मीपणातें बोधेअज्ञाम्हणवितागु
रूआपणातें १९ असोयात्रसंगांतकांदं भवार्ता जडब्रह्म दावीगुरुतें भवार्ता
जरीव्यापकतत्त्वशिष्यासदावी कसीपुर्णरीक्यार्थतातेवदावी २० अज्ञाब्दा
चाशब्दाविणगुरूतद्दीस्वानुभवद अविद्यानासेना जरीजडजगीत्यासीनव
दे चिदंशज्ञानेत्याकसीनिजअविद्या निरसीते जडब्रह्माद्वैताविण विकल्प विद्या
निरसीते २१ दिसेसर्वागिइंतरीचनिजचिद्ब्रह्मगवसे चिदात्मत्वेरोकेंनिजतनु
मधेअंशहीवसे नतोच्याद्दीवाचात्रकृतिहूनितोहीपरअसें नदेहाबाहेरी
प्रतितितनुमध्येवडुअसे २२ कळब्रह्म तेव्हांचतेब्रह्मविद्या अहंदेहहेभा
वनातेअविद्या परब्रह्मज्याचाम्हणेवेदवाचा घडावाबराबोधत्यावैभवाचा
२३ सत्यज्ञानअनंतवेदम्हणतितिलक्षणेंजेकळे तेचीब्रह्मपरंतुशब्दचिति
न्हीशब्दानतेआकळे तेव्हांविश्वविलक्षणेंविविधहीहेलक्षणेंसाधिती कींमि

Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai, Joint project

(12A)

थ्याजरअंतवंतैंगहेरोसेंगुरुबोलती २४ सत्यब्रह्ममृषाप्रपंचवरितोसत्या
विणेंनाकळे ज्ञानीलक्षणहेद्वितियगुरुच्याबोधेअहोतेकळे तेतोसर्वअ
नंतहेगुरुवदेयालागितिलक्षणें तेव्हांश्रीगुरुराजदाखवीजयीपाहे हृपाई
क्षणें २५ परमगुरुपदाचीकीर्तिलोकीकळाया परमपरमबोधेदाखवितो
कळाया चरमसुखजयाचेदोषडाईहरीतो चरमक्रमतवादावामनात्मा
हरीतो १२६ इतिश्रीवामनकृतेचरमगुरुमंजरीसमाप्त

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

च२०
१२

(13)

इदं पुस्तक वामनी व्याख्यान ८ ३ पुरां किमत रु पैसा ॥ नाछे

॥।।।।।

" Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai."

मूळ प्रत पाहण्यासाठी संपर्क

इतिहासाचार्य वि.का. राजवाडे संशोधन मंडळ, धुळे
राजवाडे पथ, गल्ली नं. १, धुळे-४२४००१ (महाराष्ट्र)
दूरध्वनी क्रमांक (०२५६२) २३३८४८
Email ID : rajwademandaldhule@gmail.com